

Ylläksen ja Levin matkailijoiden suhtautuminen Hannukaisen kaivoshankkeeseen ja Kittilän kaivokseen.

Mikko Jokinen¹ ja Liisa Tyrväinen²

Metsäntutkimuslaitos

Tutkimuksen tarkoitus ja tausta

Matkailijoiden Hannukaisen ja Kittilän kaivoshankkeisiin liittyviä käsityksiä on tutkittu DILACOMI-tutkimushankkeessa³, joka on Metsäntutkimuslaitoksen, Lapin ja Oulun yliopiston välinen tutkimuskonsortio. Hankkeen tehtävä on selvittää kaivoshankkeiden sosiaalista kestävyyttä ja parhaita käytäntöjä. Metsäntutkimuslaitoksen erityisenä tehtävänä on tarkastella kaivoshankkeiden ja luontoon perustuvien elinkeinojen yhteensovittamista.

Matkailusta, ja erityisesti luontomatkailusta, on muodostunut 2000-luvulla merkittävä luontoon perustuva elinkeino Lapissa. Työvoimavaltainen matkailu onkin Pohjois-Suomessa useiden kuntien suurin työllistäjä (Vatanen & Hyppönen 2008, Huhtala ym. 2009). Lapin matkailijoista noin 65 % asiakkaita on kotimaisia, ja heistä suurin osa on vapaa-ajan matkalla (Lapin liitto 2011). Noin runsas kolmasosa (36 %) kaikista rekisteröidystä majoituksesta on peräisin ulkomaisesta kysynnästä. Tunturikeskuksista Ylläksen ja Levin taloudellinen kehitys on ollut kaikkein nopeinta (Lapin suhdannekatsaus 2010) Ylläs ja Levi muodostavatkin valtaosan Tunturi-Lapin matkailun taloudesta ja työllisyydestä (Staffans ym 2010).

Lapin matkailustrategiassa haetaan vahvaa, noin 8 %:n vuotuista kasvua ulkomaisesta matkailukysynnästä lähivuosina. Laajempaan tavoitteena on kasvattaa kansainvälisten matkailijoiden osuus puoleen kaikista matkailijoista vuoteen 2020 mennessä. Levin ja Ylläksen alueen hyvän matkailukehityksen taustalla ovat muun muassa jatkuva maankäytön suunnittelu, keskustien yhteistyö ja kuntien panostus kehittämistyöhön. Ylläksen kehitystä vauhditti vuonna 2006 avattu maisematie, jonka valmistuminen sysäsi eteenpäin monia muita investointihankkeita. (Lapin matkailustrategia 2012).

Erytyisesti Lapin kaltaisilla syrjäisillä alueilla luonto laajasti ymmärrettynä muodostaa perustan koko matkailutoimialalle. Lapin matkailustrategian yhtenä keskeisenä tavoitteena ja arvona on turvata Lappi puhtaana, turvallisena ja saasteettomana matkakohteena.

¹ Mikko Jokinen, Metsäntutkimuslaitos, Muoniontie 21A, 95900 Kolari. Puhelin: 029 532 3525, sähköposti: mikko.jokinen@metla.fi

² Liisa Tyrväinen, Metsäntutkimuslaitos, PL 16, 96301 Rovaniemi. Puhelin: 029 532 4553, sähköposti: liisa.tyrvaainen@metla.fi

³ Lisätietoja hankkeesta: www.ulapland.fi/dilacom

Lappiin suuntautuva kotimainen ja kansainvälinen matkailu perustuukin vahvasti luonnon vetovoimaisuuteen ja ulkoilumahdollisuuksiin (Tyrväinen & Järviluoma 2009). Tästä näkökulmasta valtaosa Lapin matkailusta on luontomatkailua. Erityisesti puhdas luonto, kauniit maisemat sekä hiljaisuus ja rauha ovat tärkeitä vetovoimatekijöitä Lapin matkailussa (Järviluoma 2006, Tyrväinen ym. 2010, Hasu & Tyrväinen 2010). Lapin matkajat voidaan jakaa karkeasti luontopainotteisiin ja toisaalta aktiviteettipainotteisiin matkailijoihin. Tällä suurpiirteisellä jaotuksella kuvataan matkailun päämotiivia. Luontomotiiveja korostavilla matkailijoilla luonnon kokeminen ja luonnossa liikkuminen, vaikkakin tiettyä aktiviteettia toteuttaen, on matkan tärkein vetovoimatekijä. Aktiviteettipainotteiset matkajat ovat liikkeellä enemmän palvelutarjonnan voimasta, jolloin esimerkiksi harrasteiden laatu tai iltaelämän intensiteetti nousevat matkakohteen valintaa ohjaaviksi tekijöiksi (Hasu & Tyrväinen 2010).

Kaivostoiminnasta puolestaan kaavaillaan merkittävää talouden veturia varsinkin Itä- ja Pohjois-Suomeen. Kaivospiirejä, varaus- ja valtausalueita on perustettu huomattavissa määrin 2010-luvun molemmin puolin Keski-Lappiin, missä sijaitsee myös suunniteltu Hannukaisen rautamalmikaivos. Kaivoksilla on louhinta, rikastus ja kuljetustoimintansa puolesta merkittäviä vaikutuksia lähialueen luontoon ja luonnonkäyttöön toiminta-alueellaan. Julkisuudessa on esiintynyt huolta kuinka Hannukaisen kaivoshanke ja matkailun toimintaedellytykset Ylläksen matkailukeskuksen lähiympäristössä ja Pallas-Yllästunturin kansallispuistossa voidaan sovittaa yhteen. Erityisesti on oltu huolissaan onko kaivostoiminnalla kielteinen vaikutus matkailukohteen imagoon, joka pitkälti rakentuu luonnon ja kauniiden maisemien varaan. Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on antanut yhteysviranomaisen lausunnon Hannukaisen kaivoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (Ympäristövaikutusten arviointiohjelma...2011), ja edellyttää erityisesti matkailun tarpeiden ja yhteensovittamisen edellytysten selvittämistä. Dilacomi-tutkimushankkeessa on tuotettu tutkimustietoa, jota YVA-menettelyssä voidaan hyödyntää.

Metsäntutkimuslaitoksen toteuttamassa tutkimuksessa on selvitetty Ylläksen ja Levin alueen matkailijoiden käsityksiä kaivostoiminnan ja luontomatkailun yhteensovittamisesta, erityisesti koskien Hannukaisen kaivoshanketta ja Kittilän kultakaivosta. Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena vuonna 2012, ja tutkimusteemoja määriteltäessä on tehty yhteistyötä Northland Mines Oy:n kanssa. Tutkimuksesta ja tulosten tulkinnasta vastaa Metsäntutkimuslaitos. Seuraavassa on esitelty alustavia tutkimustuloksia.

Aineisto ja menetelmät

Tutkimuksen aineisto on kerätty kahdessa jaksossa maaliskuussa ja elokuussa 2012 Ylläksen ja Levin alueella kaikkiaan 18 eri paikassa. Kahdella jaksolla pyrittiin tavoittamaan kahden pääsesongin matkailijoita, lumisen ja sulan maan ajalta. Eniten haastateltavia tavoitettiin Kittilän lentokentällä (42,9 %), jonka kautta voidaan olettaa kulkevan varsin edustavasti eritaustaisia ja eri tavalla orientoituneita matkailijoita. Toiseksi

merkittävin keruupaikka oli Metsähallituksen luontokeskus Kellokas (31,0 %). Loput 26,1 % aineistosta kerättiin verrattain tasaisesti eri kohteista, erityisesti alueen kahviloista ja taukopaikoilta.

Aineisto kerättiin pyytämällä matkailijoita täyttämään kyselylomake. Lisäksi neljässä kohteessa (luontokeskus Kellokas ja kolme Ylläksen alueen latukahvilaa) oli esillä lomakkeita, jotka matkailijat voivat itsenäisesti täyttää ja jättää keruulaatikkoon. Matkailijat täyttivät lomakkeet pääsääntöisesti itsenäisesti, mutta heillä oli halutessaan mahdollisuus esittää kysymyksiä lomakkeesta ja tutkimuksesta haastattelijalle. Lomakkeita oli saatavana suomen- ja englanninkielisinä.

Kyselyssä selvitettiin matkailijoiden henkilökohtainen tausta (ikä, sukupuoli, koulutus jne.), pääasiallinen matkakohde ja motiivit tulla kohteeseen. Lisäksi tiedusteltiin matkailijoiden harjoittamista luontoon liittyvistä aktiviteeteistä. Lomakkeen ydinkysymykset liittyivät matkailijoiden suhtautumiseen Hannukaisen ja Kittilän kaivoshankkeisiin, kaivostoiminnan vaikutukseen mm. luontokokemukseen ja luonnonkäyttöön, sekä matkailijoiden halukkuuteen tulla uudelleen matkakohteeseen. (Ks. lomake s. 27-32.)

Vastauksia kertyi kaikkiaan 1703 kappaletta. Matkailijoista 86,1 % oli kotimaanmatkailijoita. Ylläs oli tärkeimpänä matkakohteena 55,9 % matkailijoista. Matkailijoiden keski-ikä oli 51,2 vuotta ja he ovat varsin korkeasti koulutettuja (taulukko 1.) Kotimaanmatkailijat ovat paikkauskollisia, valtaosa matkailijoista on ollut samassa kohteessa aiemmin enemmän kuin viisi kertaa, ja Ylläksen matkailijoista lähes puolet (48,5 %) on käynyt joko Ylläksellä tai Levillä enemmän kuin 10 kertaa.

Alustavia tuloksia

Tärkeimpiä matkailijoiden asenteita ja käsityksiä kuvaavia tunnuslukuja on esitelty erillisessä liitteessä. Kiinnostavimpien taustamuuttujien osalta on tarkasteltu ryhmäkohtaisia eroja. Tilastollista testeistä on käytetty Khiin neliö -testi (χ^2 -testi) ja riippumattomien otosten T-testiä.

Matkailijat. Levin ja Ylläksen matkailijat eroavat toisistaan monessa suhteessa. Ylläksen matkailijat ovat Levin matkailijoita hieman iäkkäämpää väkeä, Levin matkailijoiden keski-ikä on 46,8 vuotta ja Ylläksen 54,5 vuotta. Matkailijat painottavat luontoa ja liikuntaharrastuksia syynä tulla lomakohteeseen enemmän kuin Levin matkailijat, joille erilaiset palvelut ovat tärkeämpiä. Peräti 46,8 % kyselyn vastanneista matkailijoista on käynyt toimivalla tai lakkautetulla kaivosalueella. Puolet Ylläksen matkailijoista ei ollut tietoinen Hannukaisen kaivoshankkeesta. Ylläksen matkailijat ovat kuitenkin Levin matkailijoihin verrattuna paremmin tietoisia kummastakin kaivoshankkeesta.

Yleinen suhtautuminen kaivoshankkeisiin. Ylläksen matkailijoista 43,9 % suhtautuu kielteisesti tutkittaviin kaivoshankkeisiin, mutta lähes yhtäsuuri osa 41,7 % suhtautuu niihin

neutraalisti (kuva s. 21). Ylläksen matkailijat, joita Hannukaisen kaivoshanke ensisijaisesti koskee, ovat kuitenkin Levin matkailijoihin verrattuna kriittisempiä kaivostoimintaa kohtaan.

Imago ja matkailun tulevaisuus. Tutkimuksessa selvitettiin matkailijoiden käsityksiä siitä, millaisia imagovaikutuksia kaivostoiminnalla on matkakohteen vetovoimaisuuteen. Ylläksen matkailijoista 79,5 % arvioi vaikutuksen kielteiseksi tai erittäin kielteiseksi. Vain pieni osa (3,8 %) arvioi kaivostoiminnalla olevan myönteisiä imagovaikutuksia. Kaivostoiminnan laajentuessa Hannukaisen kaivoksen mahdollisen avaamisen myötä 79,5 % Ylläksen matkailijoista arvioi kaivostoiminnan heikentävän Ylläksen ja Levin alueiden imagoa luontomatkailukohteena. (Kuva s. 25.) Siten toisinaan esitetty argumentti, että kaivokset voisivat toimia Lapin matkailun vetovoimatekijänä, ei saa tästä aineistosta siten vahvistusta vaan pikemminkin päinvastoin.

Ylläksen matkailijat suhtautuvat Levin matkailijoita kriittisemmin kaivostoiminnan vaikutuksiin matkailukeskusten imagoon ja ovat haluttomampia tulemaan kohteeseen uudestaan, jos kaivostoiminta laajenisi Ylläkselle. Ylläksen matkailijoista 54,4 % ja Levin matkailijoista peräti 64,8 % ilmoittaa, että laajeneminen ei vaikuttaisi heidän haluunsa tulla kohteeseen uudelleen. (Kuva s. 23.) Suomalaisista matkailijoista 37,8 % ja lähes puolet kansainvälisistä matkailijoista (49,3 %) arvioi halukkuuden tulla uudelleen vähenevän tuntuvasti tai jonkin verran (kuva s. 24.)

Ylläksen matkailijat (62-87 %) arvioivat kaivostoiminnalla olevan kielteisiä vaikutuksia matkailuelinkeinoon, ympäristöön, luontokokemukseen tai luonnonkäyttöön. Voimakkaimmat kielteiset vaikutukset liittyvät ympäristöön laadun heikkenemiseen ja erämaisyyden kokemukseen. Valtaosa (86,9 %) Ylläksen matkailijoista arvioi vaikutukset ympäristöön ja lähes neljä viidestä (78,9 %) arvioi vaikutukset erämaisyyteen erittäin kielteiseksi tai melko kielteiseksi. Levin matkailijat tunnistavat myös kielteisiä vaikutuksia, mutta suhtautuvat Ylläksen matkailijoita jonkin verran neutraalimmin kaivostoimintaan. (Kuva s. 18-20.)

Yhteenveto

Tutkimus vahvistaa aiempien tutkimusten lailla käsitystä siitä, että luonto, kauniit maisemat ja rauhallisuus ovat edelleen tärkeimpiä vetovoimatekijöitä Lapin matkailussa. Ylläksen matkailussa ne korostuvat Leviä enemmän ja sen vuoksi moni Ylläksen asiakkaista näki kaivostoiminnan ristiriidassa matkakohteelle asettamiensa tavoitteiden kanssa. Tutkimuksessa tutkittiin matkailijoiden mielikuvia kaivostoiminnasta, matkakohteesta ja yhteensovittamisesta. Tulosten perusteella ei voi sanoa, kuinka hyvin tai huonosti kaivostoiminta realisoituessaan tietyllä alueella lopulta sopii yhteen matkailuelinkeinon tavoitteiden kanssa. Matkailijoiden taholta Hannukaisen kaivoshankkeeseen liittyviä merkittäviä huolia, ja matkailu on mitä suurimmissa määrin mielikuviin perustuvaa elinkeinotoimintaa. Mikäli huolet käyvät toteen, voi kaivostoiminnasta aiheutua merkittäviä

riskitekijöitä matkailuelinkeinon toimintaedellytyksille. Alueella voi muutosten myötä tapahtua ns. *displacement*-ilmiö; Alueen kävijärakenne voi muuttua, jos olosuhteet muuttuvat vakituisille kävijöille epäsuotuisiksi. Tilalle voi tulla uusia asiakkaita, joiden odotukset luonnonympäristöstä ja palveluista kohtaavat aluetarjonnan. Tällaiset muutokset voivat olla kuitenkin matkailutaloudessa merkittäviä ja epätoivottavia, koska valtaosa Ylläksen matkailijoista on paikkauskollisia.

Suunnittelussa ja kaivoksen mahdollisessa toteutuksessa tulisi erityisesti kiinnittää huomiota matkakohteen luontoon perustuvan imagon turvaamiseen ja fyysisen luonnonympäristön säilymisenä sellaisena, että imagolle on jatkossakin katetta. Keskeisesti yhteensopimiseen vaikuttavat kaivostoiminnan konkreettiset ympäristövaikutukset lähialueella, joita ovat pölyn ja melun leviäminen, liikenteen lisääntyminen ja mahdolliset vesistövaikutukset. Matkailun jatkuvuuden ja kasvun turvaamiseksi nykyisiä luontoon perustuvia matkailuaktiviteetteja tulisi voidaan jatkossa harjoittaa ilman, että niiden luontoon, ympäristön puhtauteen sekä rauhaan ja hiljaisuuteen liittyvät kokemukset merkittävästi muuttuvat.

Kirjallisuus

- Hasu, E. & Tyrväinen, L. 2011. Kenelle matkailukylää tehdään? Julkaisussa: Staffans, A. & Merikoski, T. (toim.). Miten kestävä matkailualue tehdään? Käsisikirja suunnitteluun ja rakentamiseen. Aalto yliopisto, Arkkitehtuurin laitos, s. 20-57. ISBN 978-952-60-4168-1 ISBN 978-952-60-4167-4
- Huhtala, M., Vatanen, E. ja Berghäll, J. 2009. Kansallispuistomatkojen paikallistaloudelliset vaikutukset - menetelmien vertailu. Terra 121: 4, 285-299.
- Järviluoma, J. 2006. Turistin luonto. Tutkimus luonnon merkityksestä matkailun veto-voimatekijänä neljässä Lapin matkailukeskuksessa. Rovaniemi: Lapin yliopisto, Acta Universitatis Lapponiensis 96.
- Lapin liitto 2009. Matkailutilastot. 2009 Saatavilla:
http://www.lapinliitto.fi/fi/julkaisut_ja_tilastot/tilastot
- Lapin liitto 2012. Lapin matkailustrategia 2011-2014.
http://www.lapinliitto.fi/c/document_library/get_file?folderId=349619&name=DLFE-9598.pdf
- Staffans, A. & Merikoski, T. (toim.). Miten kestävä matkailualue tehdään? Käsisikirja suunnitteluun ja rakentamiseen. Aalto yliopisto, Arkkitehtuurin laitos, s. 130-144. ISBN 978-952-60-4168-1 ISBN 978-952-60-4167-4 [\[pdf\]](#)
- Tyrväinen, L. & Järviluoma, J. 2009. Lappi ja Suomi maailman matkailumarkkinoilla. Julkaisussa: Seija Tuulentie (toim.). Turisti tulee kylään. Matkailukeskukset ja

lappilainen arki. Minerva kustannus Oy, Helsinki/Jyväskylä. s. 29-52. ISBN 978-952-492-230-2

Tyrväinen, L., Silvennoinen, S. & Hallikainen V. 2010. Kansainvälisten matkailijoiden maisema- ja ympäristöarvostukset Pohjois-Suomessa. Metlan työraportteja/Working Papers of the Finnish Forest Research Institute 147. 52 s.
[\[pdf\]](#) [\[html\]](#)

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma, Hannukaisen rautakaivoshanke. 2011. Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Yhteysviranomaisen lausunto 26.5.2011.
[\[http://www.ely-keskus.fi/fi/tiedotepalvelu/2011/Sivut/KolarinHannukaisenrautakaivos Hankkeen ymparistovaikutustenarviointiohjelma.aspx\]](http://www.ely-keskus.fi/fi/tiedotepalvelu/2011/Sivut/KolarinHannukaisenrautakaivos Hankkeen ymparistovaikutustenarviointiohjelma.aspx); viitattu 25.1.2013]

Vatanen, E. & Hyppönen, M. 2008. Pallas-Yllästunturin kansallispuiston investointien vaikutukset Tunturi-Lapin paikallistalouteen. Maaseudun uusi aika 16: 3, 24–41.

Taulukko 1. Aineisto ja matkailijoiden taustatiedot.

Muuttuja ja ryhmät	Koko aineisto (%) N=1703	Mieluisin matkustusajankohta			Tilastollinen ero (chi-square)
		Kesä (%) N=130	Syksy/Ruska (%) N=281	Talvi -luminen aika (%) N=1140	
<u>Koko aineisto:</u>		8,4	18,1	73,5	
<u>Sukupuoli:</u>					
Mies	52,2	50,4	48,6	54,0	
Nainen	47,8	49,6	51,4	46,0	
	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	
<u>Ikä (ka. 51,2 vuotta)</u>					
18-34 -vuotiaat	15,9	14,6	4,0	17,6	$\chi^2=97,6$
35-49 -vuotiaat	26,9	16,9	14,9	30,2	p=0,000
50-64 -vuotiaat	38,2	40,8	48,0	36,4	
65-90 -vuotiaat	19,0	27,7	33,1	15,8	
	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	
<u>Peruskoulutus:</u>					
Kansa- tai peruskoulu	10,0	14,7	16,7	8,0	$\chi^2=47,5$
Lukio tai ammatillinen koulu	24,6	24,0	30,8	23,1	p=0,000
Opisto- tai ammattikorkeakoulu	33,1	39,5	32,6	33,4	
Korkeakoulu tai yliopisto	32,3	21,7	19,9	35,4	
	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	
<u>Asuinympäristö:</u>					
Kaupunkikeskusta	22,2	24,6	16,0	23,3	
Kaupunkilähiö	34,6	33,1	36,7	34,9	
Pieni kaupunki	27,1	23,8	31,0	25,7	
Harvaan asuttu maaseutu	16,0	18,5	16,4	16,1	
	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	
<u>Kotimaa:</u>					
Suomi	86,1	93,8	97,5	85,7	$\chi^2=32,2$
Muu maailma	13,9	6,2	2,5	14,3	p=0,000
	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	
<u>Matkakohde:</u>					
Levi	34,7	28,8	27,5	36,1	
Ylläs	55,9	62,4	61,6	56,5	
Olos	1,1	0,8	1,8	0,8	
Muu kohde	8,4	8,0	9,1	6,6	
	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	
<u>Matkan tarkoitus:</u>					
Yksityinen lomamatka	76,1	75,0	80,3	77,2	$\chi^2=20,1$
Organisoitu pakettiloma	7,6	5,5	6,1	6,9	p=0,003
Työ- ja kannustinmatka	13,1	11,7	9,3	13,8	
Muu	3,2	7,8	4,3	2,0	
	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>99,9</u>	
<u>Monettako kertaa aiemmin Levillä tai Ylläksellä?</u>					
En kertaakaan	16,6	3,1	5,4	11,9	$\chi^2=38,5$
1-5 kertaa	27,7	39,5	27,6	29,6	p=0,000
6-10 kertaa	16,2	5,4	21,5	17,9	
yli 10 kertaa	39,6	51,9	45,5	40,6	
	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	

AINEISTO

Kerättiin haastatteleamalla
turisteja lomakkeella Ylläs-
Levi –alueella vuonna 2012

Vastauksia yhteensä **1703** kpl
kevät (maalis-huhti) **1126** kpl
ruska (elo-syys) **577** kpl

Haastattelupaikka	N	%
Lentoasema	738	43,3
Kellokas	530	31,1
Elämänluukku	90	5,3
Karilan navettagalleria	90	5,3
ZeroPoint	61	3,6
Levi kylpylä	34	2,0
Luvattu maa	27	1,6
Maisematien P-alue	25	1,5
Velhonkota	23	1,4
Levi gondolin kahvilaterassi	22	1,3
Taiga	19	1,1
Rautatieasema	16	0,9
Kahvila Routa	9	0,5
Pakasaivo	9	0,5
Hotelli Äkäskero	6	0,4
Hullu Poro	4	0,2
<u>Yhteensä</u>	<u>1703</u>	<u>100,0</u>

AINEISTO

<u>Sukupuoli:</u>	%	
Mies	52,2	
Nainen	47,8	
	<u>100,0</u>	
<u>Ikä</u>	%	
18-34 -vuotiaat	15,9	Vastaajien keski-ikä 51,2 vuotta
35-49 -vuotiaat	26,9	
50-64 -vuotiaat	38,2	Levi 46,8
65-90 -vuotiaat	19,0	Ylläs 54,5 vuotta
	<u>100,0</u>	

AINEISTO

<u>Peruskoulutus:</u>	aineisto %	Suomi %*
Kansa- tai peruskoulu	10,0	29,2
Lukio tai ammatillinen koulu	24,6	41,3
Opisto- tai ammattikorkeakoulu	33,1	20,4
Korkeakoulu tai yliopisto	32,3	9,1
	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>

*) 18-vuotta täyttäneet vuonna 2011/Lähde: Tilastokeskus

AINEISTO

Kotimaa:

Suomi	86,1	%
Muu maailma	13,9	
	<u>100,0</u>	

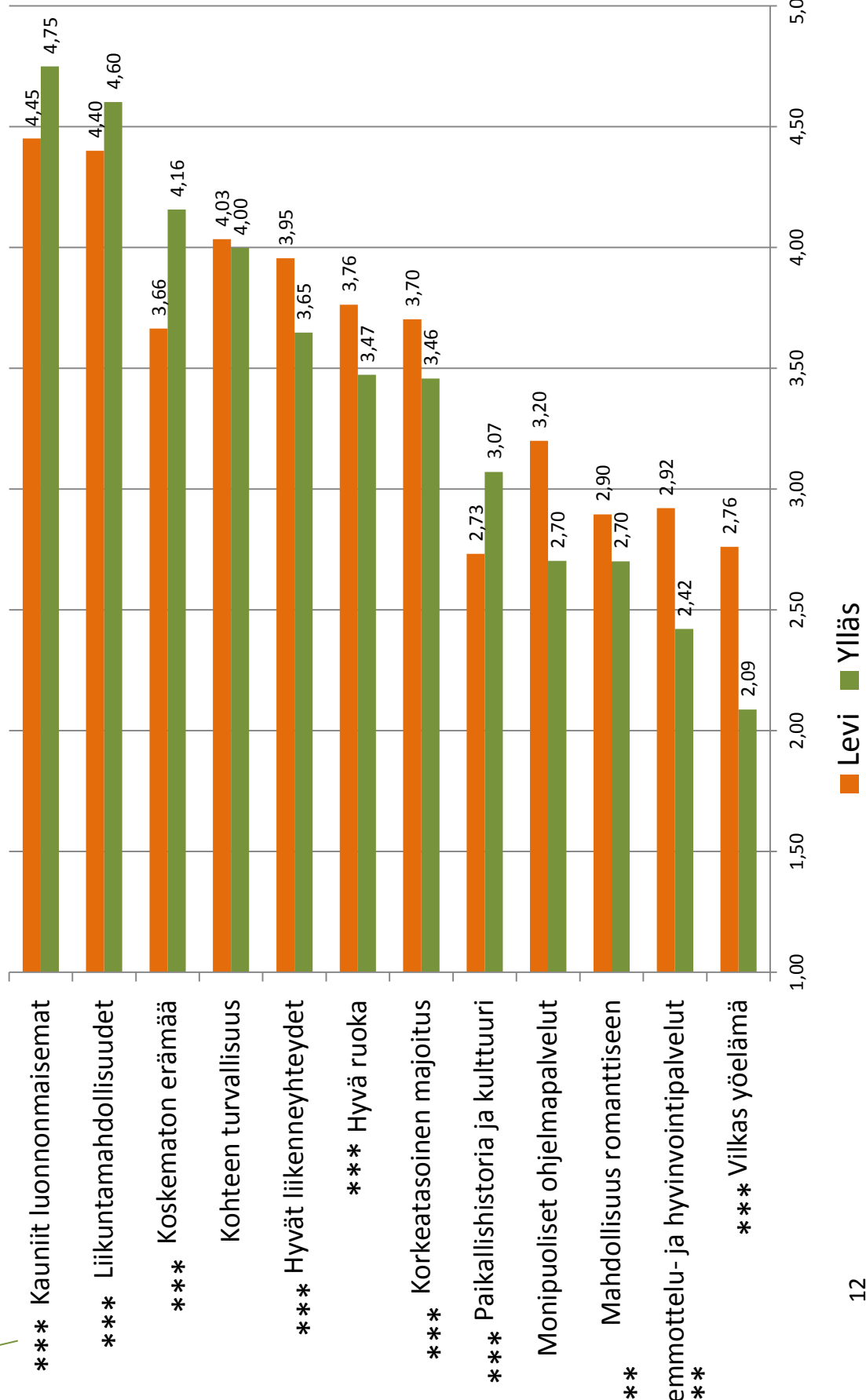
Matkakohde:

Levi	34,7	%
Ylläs	55,9	
Olos	1,1	
Muu kohde	8,4	
	<u>100,0</u>	

Tilastollinen
merkitsevyys
T-testi, χ^2

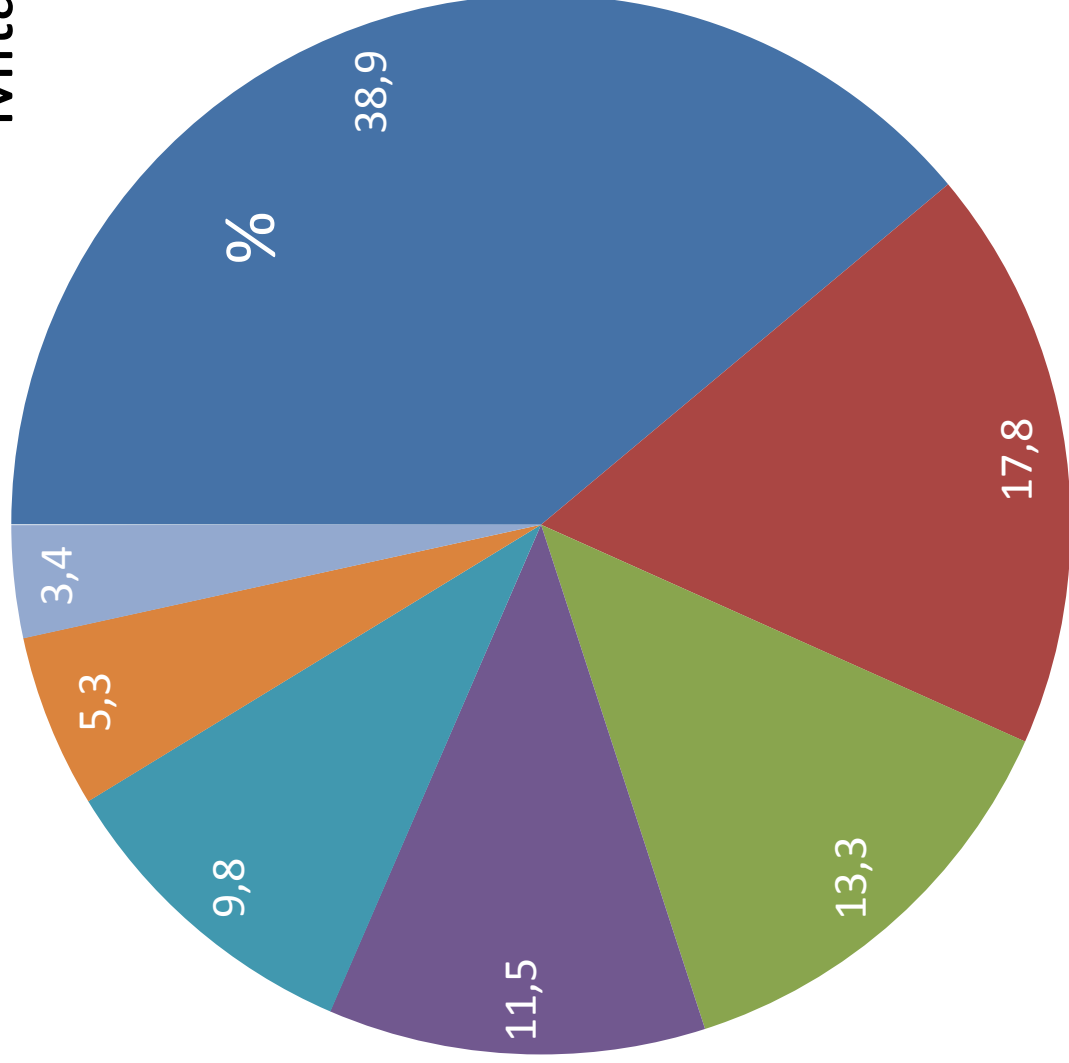
Kriteeri matkakohteen valinnassa keskiarvot

Asteikko 1= ei lainkaan tärkeää... 5= erittäin tärkeää. N=1649-1670

Mitä Lappi teille merkitsee?

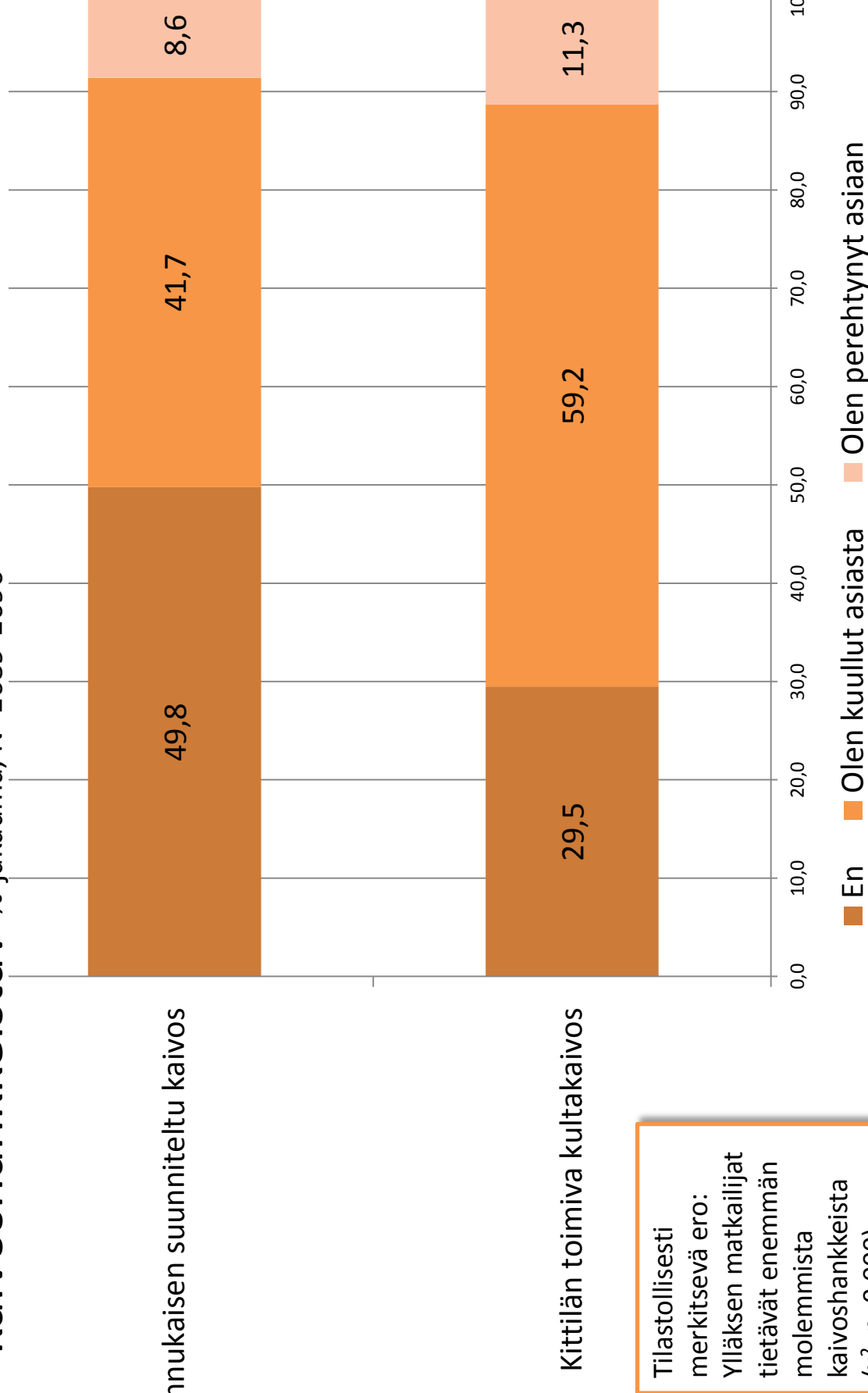
N=149

- Kaunis maisema, puhdas, erityine luonto
- Hiljaisuus, kiireettömyys, rauha
- Liikunta, ulkoilu, retkeily
- Loma, lepo, vapaa-aika
- Muuta
- Erilaisuus, aitous, eksotiikka
- Erämaisuus ja koskemattomuus

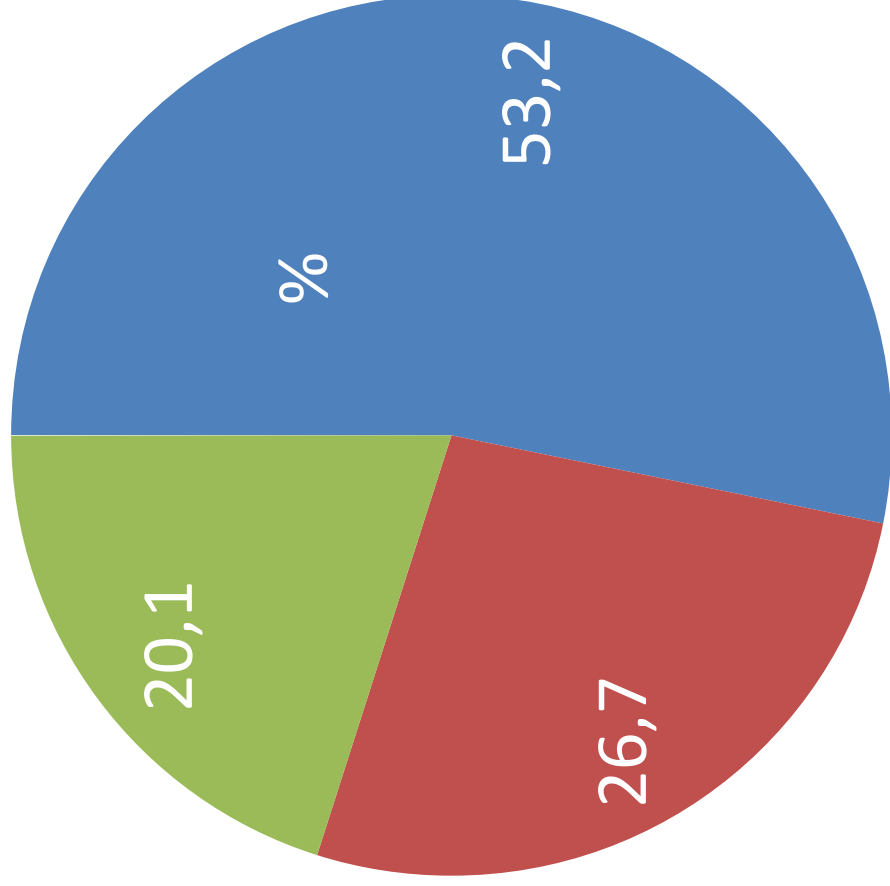
Tiesittekö ennen matkalle lähtöänne Kittilän ja Kolarin

kaivoshankkeista? %-jakauma, N=1689-1690

Tilastollisesti
merkittävä ero:
Ylläksen matkailijat
tietävät enemmän
molemmista
kaivoshankkeista
(χ^2 , $p=0,000$)
14

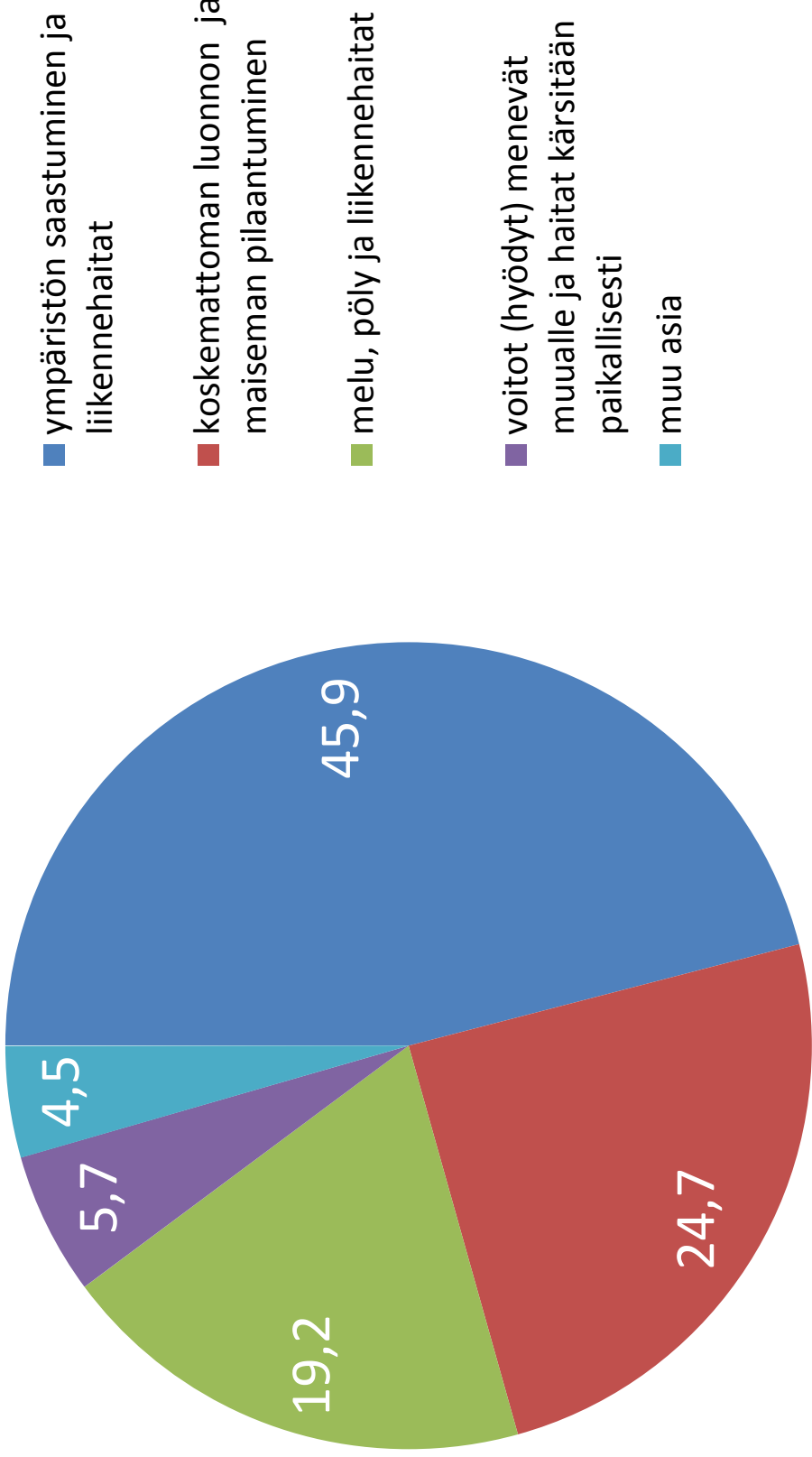
Oletteko käynyt kaivosalueella? N=1680

- En ole koskaan käynyt kaivosalueella
- Olen käynyt lakkautetulla kaivosalueella
- Olen käynyt toimivalla kaivosalueella

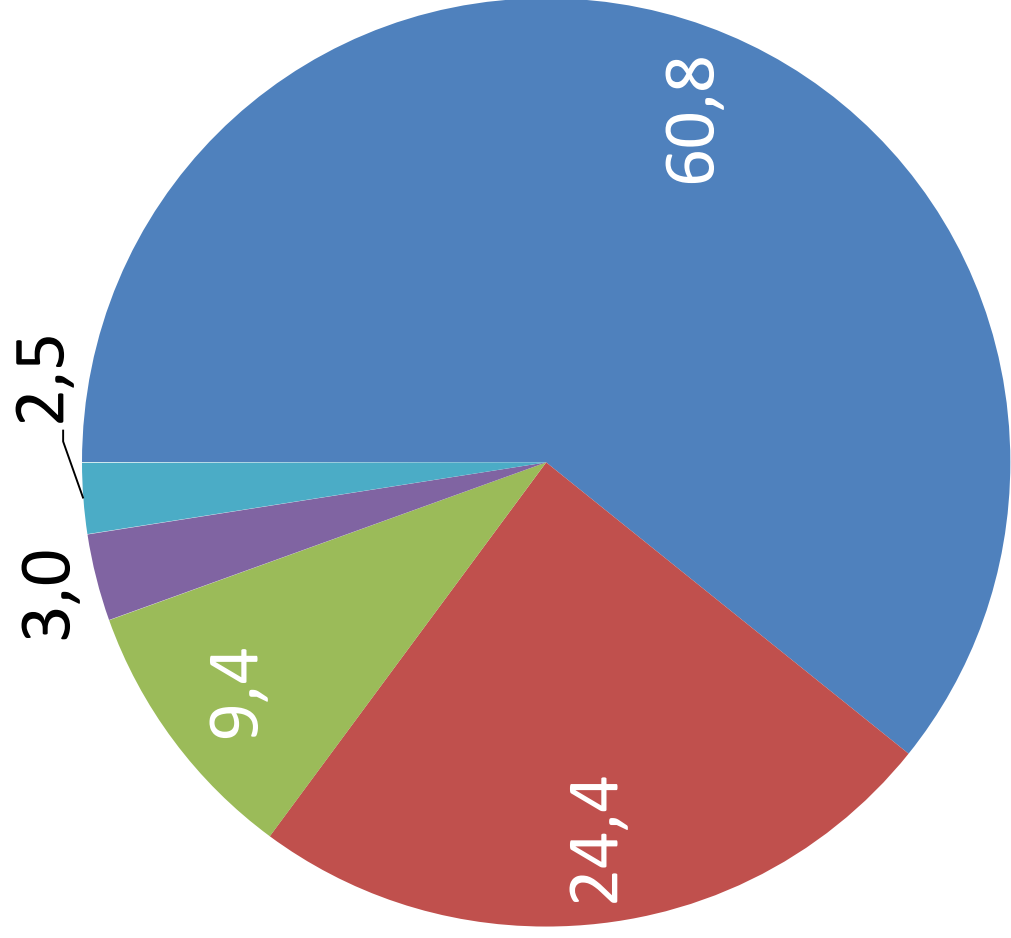
Mitä keskeisiä uhkia mielestänne liittyy kaivoksiin?

prosenttijakaumat, N=1361

Mitä keskeisiä mahdollisuuksia liittyy kaivoksiin?

prosenttijakaumat, N=1315

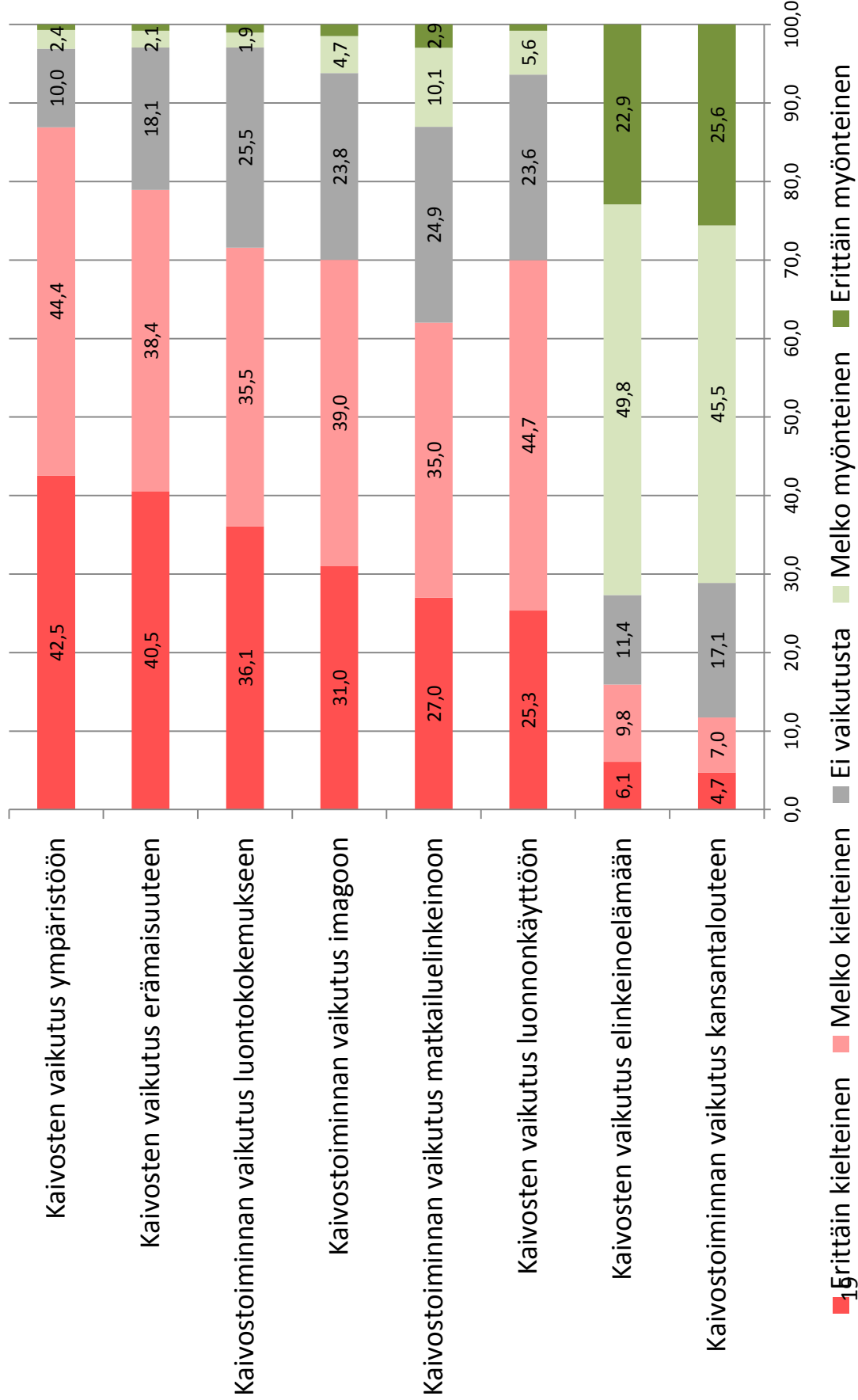
- työpaikat ja taloudelliset hyödyt
- paikallisen elämän vilkastuminen
- kansantalous hyötyy
- muu asia
- parantunut infra ja palvelurakenne

Miten arvioitte kaivostoiminnan vaikutuksia Levin ja

Ylläksen alueella? Levin matkailijat, N=541-555

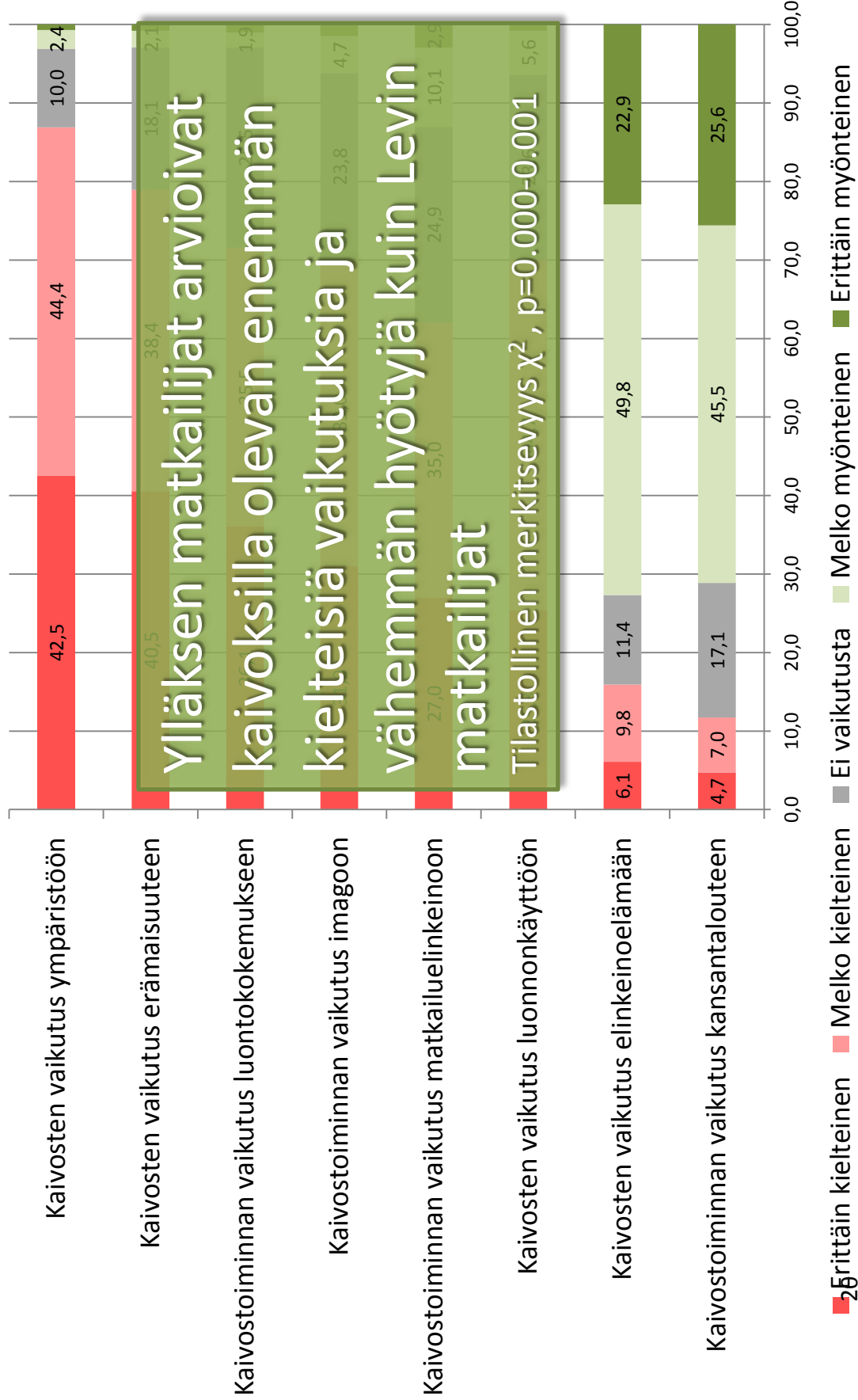

Miten arvioitte kaivostoiminnan vaikutuksia Levin ja Ylläksen alueella? Ylläksen matkailijat, N=925

Miten arvioitte kaivostoiminnan vaikutuksia Levin ja

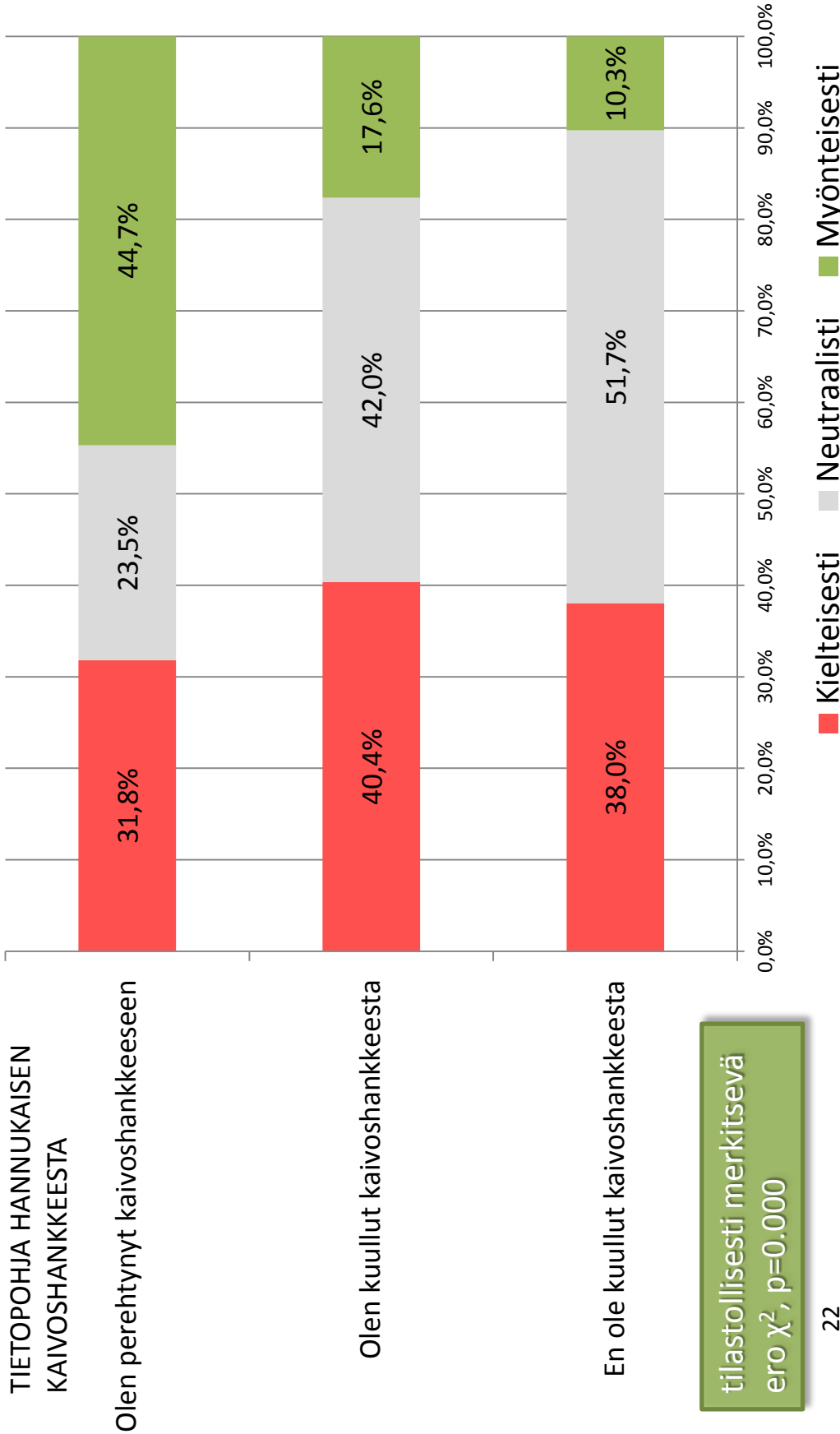
Ylläksen alueella? Ylläksen matkailijat, N=925

Miten suhtaudutte nykyiseen kaivostoimintaan Levin ja Ylläksen lähialueilla? N=1499

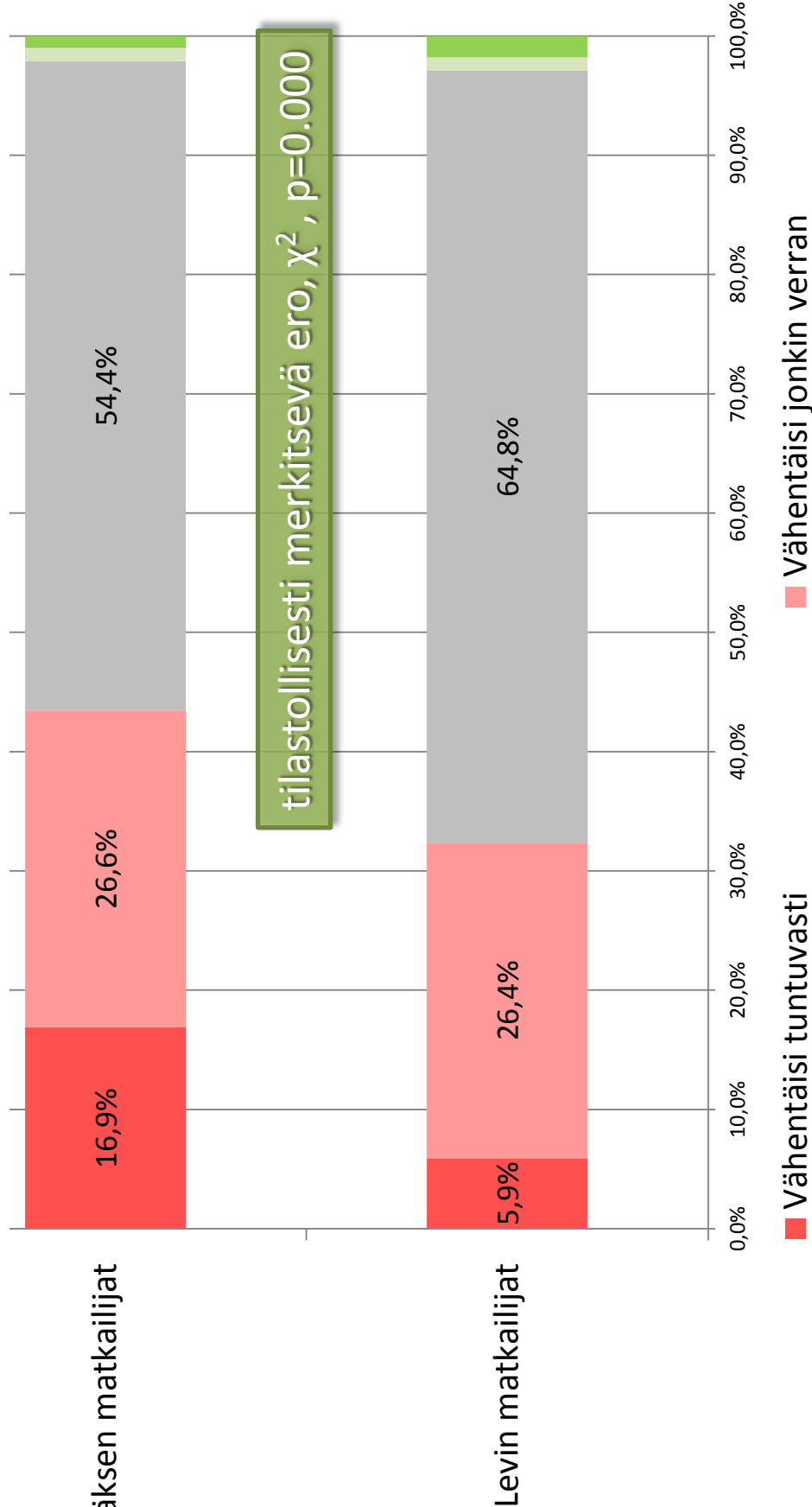

Miten suhtaudutte nykyiseen kaivostoimintaan Levin ja Ylläksen lähialueilla? N=1499

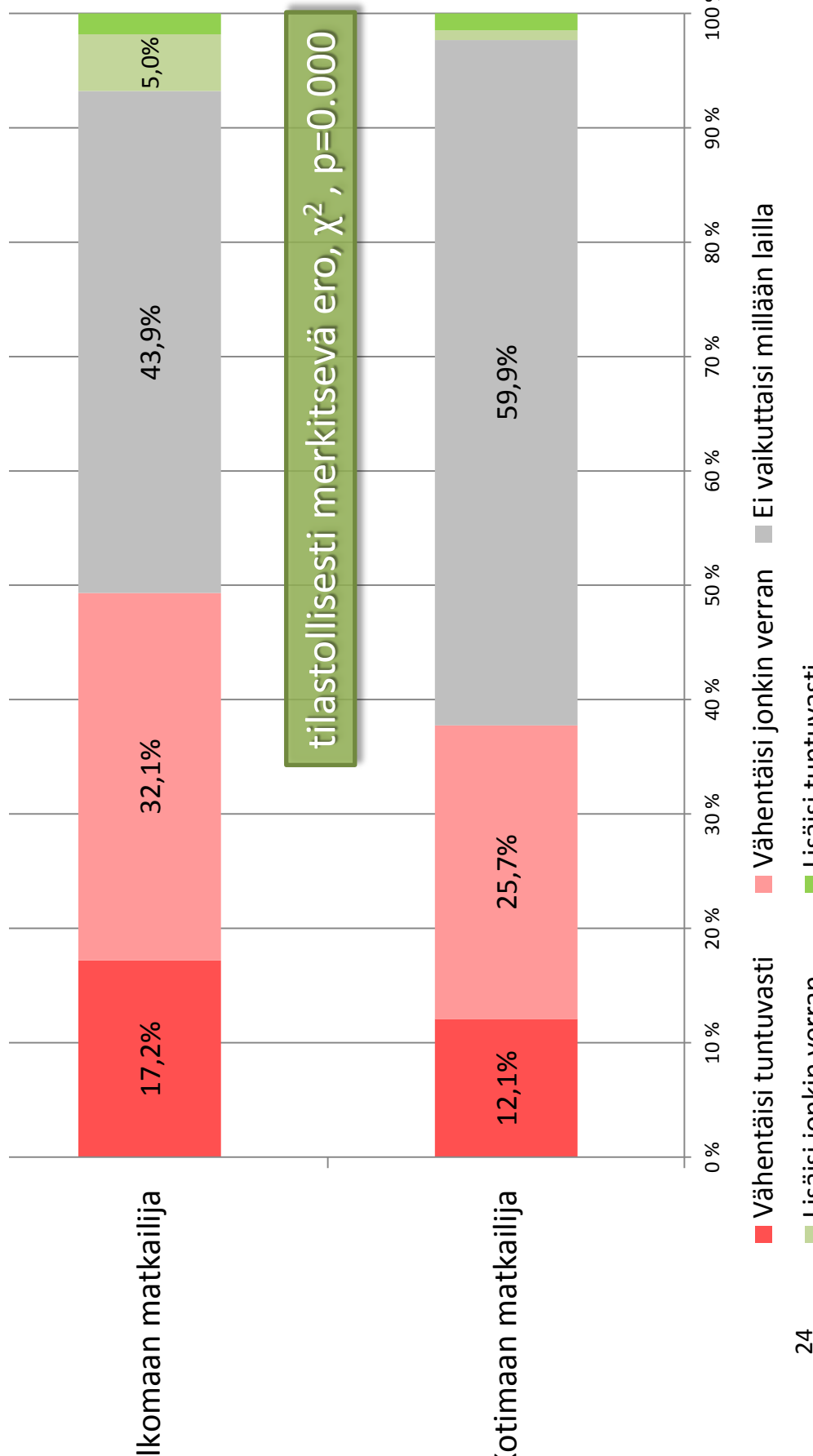
Miten kaivostoiminnan laajeneminen vaikuttaisi halukkuuteenne vierailta matkakohteessa uudelleen?

N=1457

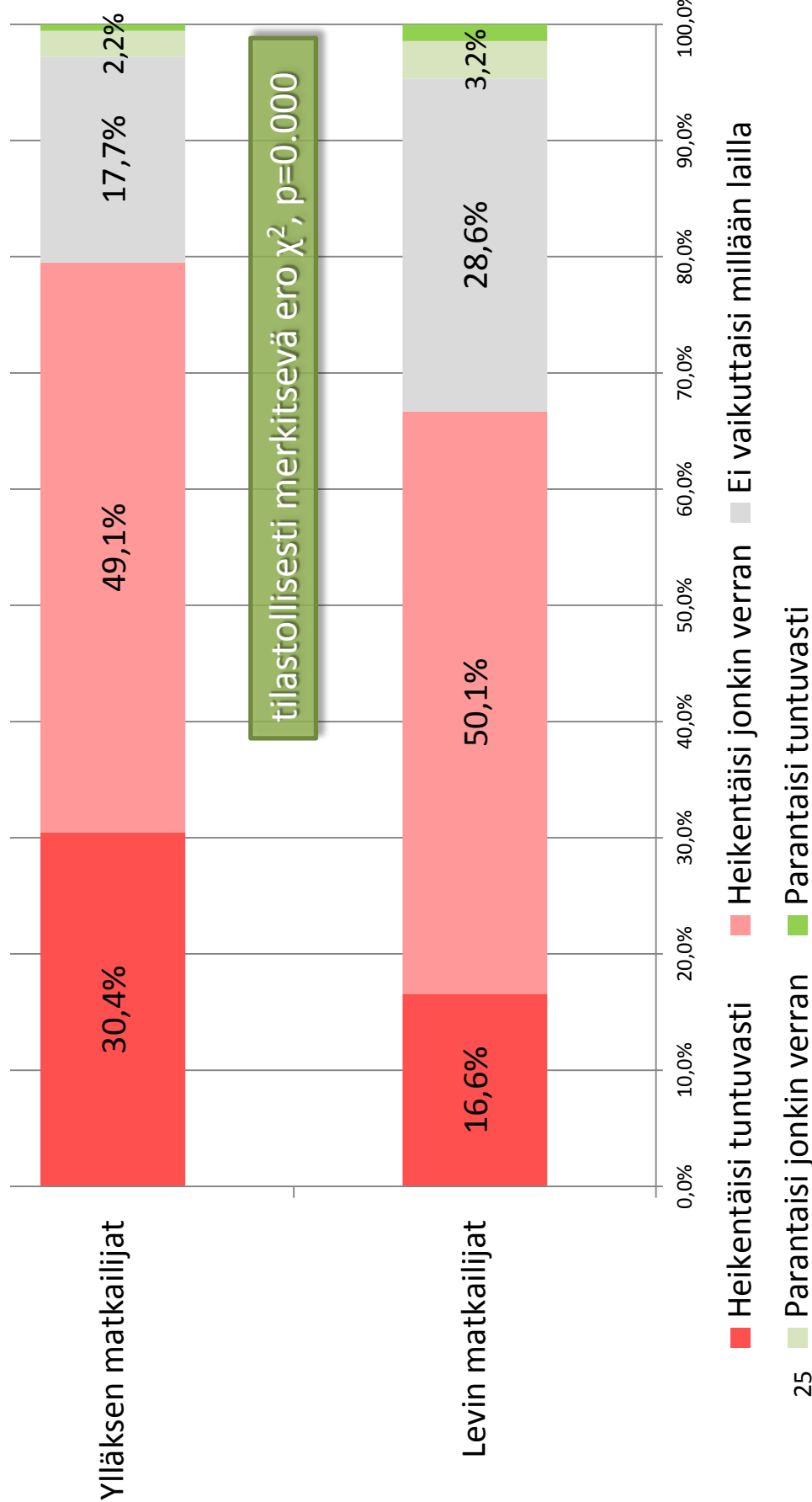

Miten kaivostoiminnan laajeneminen vaikuttaisi halukkuuteen vierailu matkakohteessa uudelleen?

N=1457

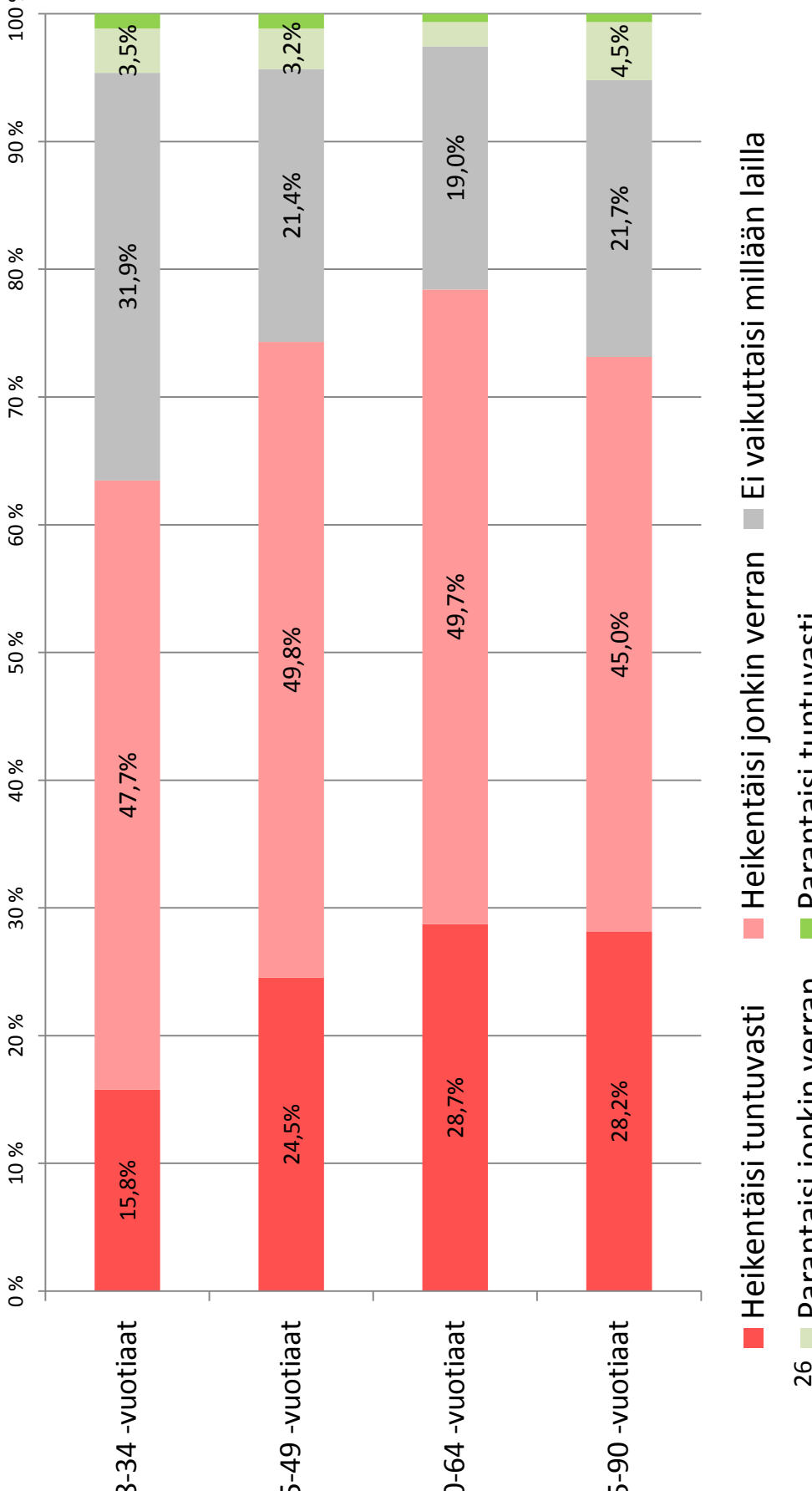

Miten arvioitte kaivostoiminnan laajenemisen vaikuttavan Levin ja Ylläksen alueiden imagoihin luontomatkailukohteena? N=1640

Miten arvioitte kaivostoiminnan laajenemisen vaikuttavan Levin ja Ylläksen alueiden imagoihin luontomatkailukohteena? N=1640

tilastollisesti merkitsevä ero χ^2 , $p=0.000$

TAUSTATIEDOT

1. Sukupuoli 1 Nainen

2 Mies

2. Syntymävuosi _____

3. Asuinkunta _____

4. Koulutus?

1 Kansakoulu tai peruskoulu

2 Lukio tai ammatillinen koulutus

3 Opisto- tai ammattikorkeakoulutus

4 Korkeakoulu tai yliopisto

5. Millainen on
asuinympäristönne?

1 Kaupunkikeskusta

2 Kaupunkilähiö

3 Pieni kaupunki tai kuntakeskus

4 Harvaan asuttu maaseutu

MATKAA KOSKEVAT TIEDOT

6. Oletteko... 1 yksityisellä lomamatkalla? 3 työ- tai kannustinmatkalla?

2 organisoidulla
pakettilomalla?

4 muulla, millä? _____

7. Kuinka kauan viivytte Lapissa tällä matkalla? _____ päivää

8. Mikä on tärkein matkakohteenne tällä matkalla?

1 Levi 2 Ylläs 3 Olos 4 Joku muu, mikä _____?

9. Olen matkalla...

1 yksin

*Ympyröi tarvittaessa useampi
vaihtoehto*

2 lasten kanssa. Lasten iät: _____

3 aikuisten kanssa. Lukumäärä teidät mukaan lukien _____

10. a) Kuinka monta kertaa olette matkailut Levillä tai Ylläksellä tätä ennen?

- 1 En kertaakaan
- 2 1-5 kertaa
- 3 6-10 kertaa
- 4 yli 10 kertaa

b) minä vuonna matkustitte ensi kerran Leville tai Ylläkselle?

Vuonna _____

c) Mihin vuodenaikaan olette pääasiassa matkailut Levillä tai Ylläksellä?

- 1 Kesäisin
- 2 Syksyisin /Ruska
- 3 Talvisin (luminen aika)

MIKSI LAPPiin?

11. Miten tärkeitä syitä seuraavat tekijät olivat matkakohteenne valinnassa?

Ei lainkaan tärkeä	Kohtalaisen tärkeä	Erittäin tärkeä	En osaa sanoa
--------------------	--------------------	-----------------	---------------

Ympyröikää jokaisesta kohdasta mielestänne sopivin vastausvaihtoehto.

Paikallishistoria ja kulttuuri	1	2	3	4	5	0
Koskematon erämaa	1	2	3	4	5	0
Kauniit luonnonmaisemat	1	2	3	4	5	0
Liikuntamahdollisuudet	1	2	3	4	5	0
Hyvä ruoka ja monipuolinen ravintolapalvelu	1	2	3	4	5	0
Korkeatasoinen majoitus	1	2	3	4	5	0
Monipuoliset ohjelmapalvelut	1	2	3	4	5	0
Hemmottelu- ja hyvinvointipalvelut	1	2	3	4	5	0
Kohteen turvallisuus	1	2	3	4	5	0
Vilkas yöelämä	1	2	3	4	5	0
Mahdollisuus romanttiseen kanssakäymiseen	1	2	3	4	5	0
Hyvät liikenneyhteydet	1	2	3	4	5	0
Muu asia, mikä? _____	1	2	3	4	5	0

12. Mitä Lappi teille merkitsee? (kuvailee kolmella sanalla)

TÄRKEIMMÄT ULKOILUHARRASTEET

13. Mainitkaa numerojärjestyksessä (1, 2, 3) kolme tärkeintä ulkoiluharrastettanne tämän matkan aikana?

_____ Sauvakävely, lenkkeily, lumikenkäily

_____ Hiihtäminen

_____ Vaellushiihto ja retkeily

_____ Laskettelu ja lumilautailu

_____ Pilkkiminen

_____ Ratsastus

_____ Koiravaljakolla ajo

_____ Porosafari

_____ Moottorikelkkasafari

_____ Maisemien katselu

_____ Luonnon tarkkailu

_____ Muu, mikä? _____

Huom!

Älä rastita.

SUHTAUTUMINEN KAIVOSTEOLLISUUTEEN

14. Tiesittekö ennen matkalle lähtöänne että Kittilässä toimii kultakaivos?

1 En 2 Olen kuullut asiasta 3 Olen perehtynyt asiaan

15. Tiesittekö ennen matkalle lähtöä että Kolariin on suunnitteilla rautakaivos?

1 En 2 Olen kuullut asiasta 3 Olen perehtynyt asiaan

16. Millaisia omia kokemuksia teillä on kaivoksista?

- 0 En ole koskaan käynyt kaivosalueella
1 Olen käynyt lakkautetulla kaivosalueella

Missä? _____

- 2 Olen käynyt toimivalla kaivosalueella

Missä? _____

17. Millaiset alueet soveltuvat mielestänne kaivosteollisuuden käyttöön?

Ympyröikää jokaisesta kohdasta mielestänne sopivin vastausvaihtoehto.

Asutuskeskusten lähialueet (alle 10 km etäisyys)

Matkailukeskusten lähialueet (10-30 km etäisyys)

Haja-asutusalueet

Erämaa-alueet

Tunturialueet

Luonnonsuojelualueet

Teollisuusalueet

Muu alue, mikä? _____

	Ei lainkaan		Melko hyvin		Erittäin hyvin	En osaa sanoa
	1	2	3	4	5	0
	1	2	3	4	5	0
	1	2	3	4	5	0
	1	2	3	4	5	0
	1	2	3	4	5	0
	1	2	3	4	5	0
	1	2	3	4	5	0
	1	2	3	4	5	0

18 a) Mitä keskeisiä uhkia mielestänne liittyy kaivoksiin?

18 b) Mitä keskeisiä mahdollisuuksia/etuja mielestänne liittyy kaivoksiin?

19. Miten arvioitte kaivostoiminnan vaikutuksia Levin ja Ylläksen alueella?

Ympyröikää jokaisesta kohdasta mielestänne sopivin vastausvaihtoehto.

Erittäin kielteinen Melko kielteinen Ei vaikutusta Melko myönteinen Erittäin myönteinen

Kaivostoiminnan vaikutus Levin ja Ylläksen matkailukeskusten imagoon	-2	-1	0	1	2
Kaivostoiminnan vaikutus matkakohteenne luontokokemukseen	-2	-1	0	1	2
Kaivosten vaikutus Levin ja Ylläksen lähialueiden erämaisyyteen	-2	-1	0	1	2
Kaivosten vaikutus Levin ja Ylläksen alueiden elinkeinoelämään	-2	-1	0	1	2
Kaivosten vaikutus paikallisten luonnonkäyttöön	-2	-1	0	1	2
Kaivostoiminnan vaikutus ympäristöön	-2	-1	0	1	2
Kaivostoiminnan vaikutus matkailuelinkeinoon	-2	-1	0	1	2
Kaivostoiminnan vaikutus kansantalouteen	-2	-1	0	1	2

20. Miten suhtaudutte nykyiseen kaivostoimintaan Levin ja Ylläksen lähialueilla?

-2 Erittäin kielteisesti

-1 Melko kielteisesti

0 Neutraalisti

1 Melko myönteisesti

2 Erittäin myönteisesti

21. Miten kaivostoiminnan mahdollinen laajeneminen vaikuttaisi halukkuuteenne vierailu uudelleen Levin ja Ylläksen alueella?

- 2 Vähentäisi tuntuvasti
- 1 Vähentäisi jonkin verran
- 0 Ei vaikuttaisi millään lailla
- 1 Lisäisi jonkin verran
- 2 Lisäisi tuntuvasti

22. Miten arvioitte kaivostoiminnan mahdollisen laajentumisen vaikuttavan Levin ja Ylläksen alueen imagoon luontomatkailukohteena?

- 2 Heikentäisi tuntuvasti
- 1 Heikentäisi jonkin verran
- 0 Ei vaikuttaisi millään lailla
- 1 Parantaisi jonkin verran
- 2 Parantaisi tuntuvasti

23. Olisitteko kiinnostunut käymään lomamatkanne aikana jossakin Levin tai Ylläksen lähialueiden kaivoksista?

- 0 En lainkaan kiinnostunut
- 1 Jonkin verran kiinnostunut
- 2 Erittäin kiinnostunut

Kiitos vastauksestanne!

METLA

***Tekes**